

WORKSHOP: SUNDHED OG LOKAL SAMFUND

SBN dage: Hindsgavl Slot

*Ulla Toft, Forskningscenter for forebyggelse og sundhed, Region H og
Paul Bloch, Sundhedsfremmeforskningen på Steno Diabetes Center*

Christa Breum Amhøj, Copenhagen Business School

Erfaringer med samskabelse

Når fællesskabet, energien og borgerinitiativer bliver skabelseskraften for ny offentlig velfærd. Lokalsamfundet rummer mange ressourcer, aktører og settings som alle påvirker lokalsamfundets udvikling. Mobilisering af disse ressourcer og aktører udgør et stort potentiale til forbedring borgernes trivsel og sundhed. Men hvordan?

- SOL projektet
- Netværk for fællesskabsagenter

NETVÆRK FOR FÆLLESKABS AGENTER

Copenhagen Business School
Offentlig Entrepreneurship
Forskningsprogramleder, Post Doc.
Christa Breum Amhøj

Netværk for fællesskabsagenter

- Udgangspunktet er, at der er så mange borgere, der allerede bliver brugt som ressourcer. Spørgsmålet er: Hvordan når vi de borgere – og de ressourcer – som kommunen meget sjældent når ud til?
- Fællesskabsagenterne var et forsøg på at tilbagetrække 'rådhuset', 'projektstyringen' og 'konceptet' og at møde borgerne gennem nærværende samskabelse, der gøder jorden for aktiviteter, der konstant kan forny sig.
- Det udfordrer de fagprofessionelles rolle og stiller nye krav til ledelse og evaluering.

Fakta

- Netværk for fællesskabsagenter er finansieret af Ministerium for Sundhed og Forebyggelse. Alle kommuner i Danmark blev inviteret til at deltage. 20 kommuner blev i februar 2014 udvalgt til at deltage på baggrund af en motiveret ansøgning til Sund By Netværket.
- Målet med indsatsen i 2014 var, at hver af de deltagende kommuner skulle rekruttere fem fællesskabsagenter. De resterende 18 kommuner havde ved årets afslutning involveret omkring 80 fællesskabsagenter i projektet.
- Målet med indsatsen i 2015 var at arbejde med et ledelsesspor og med et evalueringsspor

Perspektiver: Ressourcer

Ressourcebaserede styring - overblik og ledelse på distance af frivillige:

Hvilke ressourcer har vi - og hvordan kan de kopieres til andre områder? Fx Hvor mange frivillige organisationer har vi i kommunen? Hvordan kan de kobles med andre foreninger.

#Et fokus på best practice og på det, der allerede er, skaber ikke nødvendigvis nye ressourcer og inkluderer ikke nødvendigvis de ressourcer, der endnu ikke er synlige.

Ny institutionalisme - strategiske implementering af frivilligpolitik

Fokus på, hvorvidt og hvordan kan vi oversætte frivillighedsstrategier ned i praksis (topdown)? Fx Hvordan kan vi implementere og informere vores frivillige organisationer om, at de skal arbejde med frivillige ud fra denne strategi?

#Men et fokus på organisationen og dens implementering af strategier kan ikke se, hvordan der allerede er ressourcer i praksis, der kan og vil bruges og et fokus på oversættelse kan ikke få øje på, at medarbejder og borgere kan bliver til nogle helt nye roller og ressourcer i mødet med hinanden.

Entrepreneurship studier - mikro-frivillighed og fokus på de møder, hvor vi alle bliver aktive deltagere (fællesskabs-agenter) i forhold til at skabe en kvalitativ bedre velfærd

Hvordan kan vi skabe og lede de sociale og mikro-skopiske processer, der hele tiden kan skabe den nye kvalitative bedre værdi? Her frygter man ikke, at den enkelte vil misbruge de fælles ressourcer og derfor er der ikke fokus på regulering. I stedet er der fokus på, hvordan vi kan skabe og synliggøre det, de fælles og måske endnu ikke mulige ressourcer

Fx hvordan kan lederen på Rådhuset, medarbejdere og den enkelte borger mødes på måder, hvor de sammen får lyst til at skabe nye muligheder?

Sæt ressourcer i spil

Økonomisk kapital

Social kapital

Affektiv Kapital

Nye typer af spørgsmål

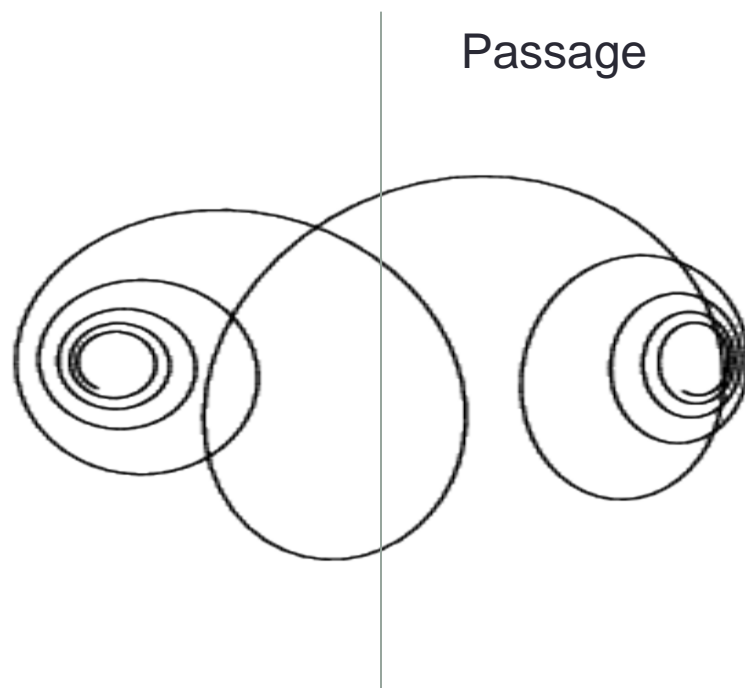
- Hvordan mobilisere ressourcer uden at regulere?
- Hvordan mobilisere ressourcer uden at planlægge, hvad fremtiden er eller ser ud?
- Hvordan bruge 'de menneskelige ressourcer' uden at gøre dem simple og trivielle med fare for at slukke lyst og energi til fællesskab?
- *Hvordan bruge de mange vage og endnu ikke mulige ressourcer som en mulighed?*

Nye begreber

- Effekt af en kausal sammenhæng
- Hierarki/rolle
- Regler, rutiner, instrukser, kontrakter, forventninger
- Planlægning, der sikrer nutidens stabile fortsættelse ind i fremtiden
- Affekt – at berøre og at blive berørt
- Begivenhed/Attunement
- Passage – den kvalitet, der skaber en futuristisk bevægelse mellem det, der 'er' og det, der er ved 'at blive til'.
- Mikro-eksperimenter, der muliggør, at fremtiden bliver kvalitativ bedre NU og NU og NU

Passage – en kvalitet, der åbner for det nye og det ekstraordinære i det ordinære

Bevægelser mellem det der er (det aktuelle) og det, der er ved at blive til (det potentielle) i det reelle NU og NU og NU og NU

Erfaringer med at mobilisere ressourcer

Fremtidens lange NU – *undoing the organisation*

- Skabelse af nye muligheder ved ”bare at være mig”
- Tiltrække andre ved at trække mig tilbage
- Holde pause og at registrere stemninger
- Give stafetter af ‘varme’ og ‘energi’ videre
- Droppe/udsætte kategoriseringer

Det var først til aller aller sidst at i forløbet af vi gav dem diplom og at vi kaldte dem fællesskabsagenter.

Erfaringer med at ~~lede~~ skabe fællesskaber

- **At give plads til eksperimenter og at være vedholdende**

Lige så snart vi slap ansvaret faldt det til jorden. Vi prøvede at give ansvaret til en i gruppen. Til flere...men igen og igen faldt det til jorden...

- **At se at et fællesskab aldrig bare er et fællesskab**

Gymnastikholdet er ikke bare et gymnastik hold. Vi fandt ud af, at det i lige så høj grad var kaffepausen bagefter, der muliggjorde at nye fællesskaber kunne blive til

- **At lægge lag på lag**

Senior cykelholdet kunne forbindes med Dansk Flygtningehjælp, og med det lokale cykelværksted....

- **At se det løbe afsted**

Pludselig kan det løbe afsted og det kan føles som om, at man mister kontrollen. Og jeg kan være i tvivl om, hvorvidt det falder inden for min rolle....Men omvendt, er der jo så meget der lykkedes

- **At formidle erfaringerne med den kvalitet der skabes gennem sanselige narrativer**

Det handler ikke kun om, hvor mange der deltog, men også om at formidle kvaliteten af mødet videre. Og så handler det om at invitere andre med ind i processerne, så de faktisk kan opleve det.

Hvilke nye roller bliver til?

Medarbejdere og ledere bliver **kreative velfærdsartister**, der arbejder på tværs og på langs af organisationen.

Før ville jeg aldrig være i kontakt med Teknisk Forvaltning, men pludselig blev jeg kontaktet af nogen, der havde brug for at et hegn i et boligområde blev rykket, så der var plads til at de kunne mødes....og så skulle jeg skabe forbindelser på tværs af social forvaltning, teknisk forvaltning, bolig selskab, borgere og projekter...

Sådan havde jeg aldrig arbejdet for bare 2 år siden.

Erfaringer med evaluering: POEM

Public Open Evaluation Management (POEM):

Hvordan evaluerer man på måder, der ikke bliver en "stop operation" for de sammende og potentielle fællesskaber, der er på vej?

En evaluering der understøtter udgangspunktet, at den enkelte ikke vil misbruge de eksisterende ressourcer og derfor skal reguleres. Men at ressourcer er fælles og at vi kan dele og udvide og forny de ressourcer, der allerede er.

Evaluering bliver derfor at iagttage:

- De aktuelle ressourcer, der allerede er.
- De potentielle og endnu ikke mulige ressourcer, der er på vej – og ofte på tværs af grænser og roller

POEM

Arbejde med visuelle, æstetiske og poetiske metoder til at synliggøre de ressourcer der er og de ressourcer, der er ved at blive til

*****

Poesien (øvelsen) gør, at man zoomer helt tæt ind på det mindste af det mindste. Man bliver nærværende på det, der faktisk sker. Tit fokuserer man bare på kaffen, der også skal købes.

Tegningen af gymnastikholdet og af den proces, der var omkring det, var med til at synliggøre de kvaliteter.

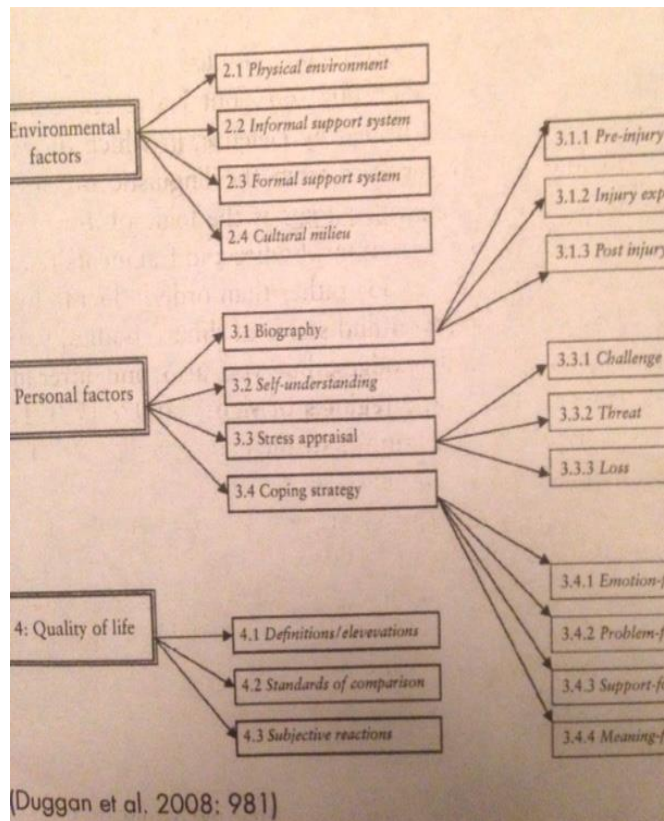
Tegningerne skaber forbindelser mellem det man gør og det, der sker.

Det skaber tiltro til sig selv, at det har en betydning det jeg gør. At det har en kvalitet.

Kvaliteten er 'mere end' den strategiske ledetråd.

Det kan også bruges i forhold til borgerne, så de også kan begynde at se, hvordan den måde de bidrager på også skaber kvalitet.

Mellem klassificeringer og velfærdssensationer

Begivenhedsvæg

Strategien bliver til gennem begivenhederne

Samtaler om, hvad har vi gjort – og hvor er vi på vej hen

Hvordan krydsbefrugter begivenhederne hinanden

Hvordan smitter den sociale energi?

Man giver sig selv lov til at blive 'inde i' kvaliteten og strækker den

Sundhed i det mindste af det mindste

Alt i alt viser erfaringerne med Netværk for Fællesskabsagenterne at sundhed bliver til gennem mange mikroskopiske skridt

- Sundhed bliver til gennem mikroskopiske pauser, der inviterer ind
- Sundhed bliver til ved at gå til kanten af sin rolle
- Sundhed bliver til ved at se ét fællesskab som mere end en enhed. Det er organisk og fornyer sig
- Sundhed bliver til ved at blive i 'kvaliteten' og ved at skrue op for den gennem poesi, tegninger, billeder
- Sundhed handler ikke kun om 'borgeren', men også om at medarbejdere og ledere får øje på, hvordan de gør en kvalitativ og ofte spontan forskel
- Sundhed bliver til, når den sociale energi fra en begivenhed (trans-)mittes til andre begivenheder.
- Sundhed bliver selve kvaliteten af relationen

Sundhed gennem mikroskopiske skridt:

Vi tager et skridt – tyngdekraften gør – at vi ikke falder.

Det giver os også mulighed for at intensivere næste skridt.

På den måde bliver sundhed til gennem selve kvaliteten af relationen

Det bliver til gennem næste skridt vi tager med bevidstheden om, at vi kan tage det skridt på en måde, der skaber mere kvalitet

